

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**Z A K O N
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UPRAVNOM POSTUPKU**

Sarajevo, maj 2022. godine

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UPRAVNOM POSTUPKU

Član 1.

U Zakonu o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/98 i 48/99), u članu 14. dodaje se druga rečenica koja glasi: „Organ je dužan po službenoj dužnosti pribavljati podatke o činjenicama o kojima se vodi službena evidencija.“

Član 2.

Član 16. mijenja se i glasi:

„Član 16.

(1) Upravni postupak vodi se na bosanskom, hrvatskom ili srpskom jeziku.

(2) Organ koji vodi upravni postupak osigurava ravnopravnu upotrebu bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika.

(3) Ako se postupak ne vodi na jeziku stranke, organ koji vodi postupak dužan je da joj omogući da prati tok postupka na svom jeziku. Organ će poučiti stranku odnosno drugog učesnika o mogućnosti korištenja njenog jezika u postupku, a u zapisnik će se zabilježiti da je stranka, odnosno drugi učesnik poučen o tom pravu i njegova izjava u vezi sa datom poukom unijet će se u zapisnik.

(4) Stranke i drugi učesnici u postupku koji nisu državljani Federacije Bosne i Hercegovine, a ne znaju jezik na kome se vodi postupak, imaju pravo da tok postupka prate preko tumača (prevodioca).

(5) U upravnom postupku službena pisma su latinica i ćirilica.“

Član 3.

Iza člana 17., dodaje se novi član 17a. koji glasi:

„Član 17a.

(1) Ako je za ostvarenje nekog prava stranke potrebno voditi više upravnih ili drugih postupaka, stranci će se omogućiti da na jedinstvenom upravnom mjestu u organu uprave podnese sve zahtjeve, koji će se po službenoj dužnosti bez odgađanja dostaviti nadležnim organima.

(2) Na jedinstvenom upravnom mjestu stranke i druge zainteresovane osobe mogu dobiti propisane obrasce, obavijesti, savjete i drugu pomoć iz nadležnosti organa uprave.

(3) Prijem zahtjeva stranke na jedinstvenom upravnom mjestu ne utiče na stvarnu i mjesnu nadležnost organa uprave za rješavanje u upravnim i drugim postupcima.

(4) Detaljne uslove, kriterije i mjerila kojim se određuju jedinstvena upravna mjesta kao i način saradnje nadležnih organa u vezi sa postupanjem i obavljanjem poslova na jedinstvenom upravnom mjestu propisaće federalni ministar pravde u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.“

Član 4.

U članu 63. stav (2), iza riječi „pismeno,“ dodaju se riječi: „ili u formi elektronske isprave izrađene u skladu s posebnim zakonom,“.

Iza stava (2), dodaju se novi st. (3) i (4) koji glase:

„(3) Organi i stranke, odnosno lica ovlaštena za zastupanje stranaka mogu međusobno komunicirati i u elektronskoj formi ako stranke, odnosno lica ovlaštena za zastupanje stranke, na to pristanu.

(4) Podnesci podneseni u elektronskoj formi s elektronskim potpisom smatrat će se vlastoručnim potpisom u skladu sa posebnim propisima.“

Član 5.

U članu 64. iza stava (1), dodaju se novi st. (2), (3), (4), (5) i (6) koji glase:

„(2) Podnesak koji je dostavljen elektronskim putem u skladu sa posebnim propisima smatra se dostavljenim u trenutku kad je organ stranci poslao potvrdu o prijemu podneska.

(3) Potvrda o prijemu podneska se stranci dostavlja odmah na isti način na koji je podnesak i dostavljen.

(4) Ako organ koji je primio podnesak iz tehničkih razloga ne može pročitati podnesak u elektronskoj formi, o tome će se bez odgađanja elektronskim putem ili na drugi prikladan način obavijestiti podnosilac, koji je dužan ponovno poslati podnesak u ispravnoj elektronskoj formi koja je u upotrebi u tom organu ili ga dostaviti na drugi način. Ako to podnosilac ne učini u ostavljenom roku, smatrat će se da podnesak nije ni podnesen.

(5) Ako stranka iz tehničkih razloga ne može pročitati podnesak, o tome će odmah obavijestiti organ, koji će izvršiti dostavu podneska na prikladan način.

(6) Elektronski podnesci mogu se predati svakog dana u toku 24 sata. Smatra se da je takav podnesak blagovremen, ako je do isteka ostavljenog roka primljen u sistem za prijem elektronskih podnesaka.“

Član 6.

U članu 65. stav (2) riječi „ili na usmeno traženje podnositelja“ brišu se.

Član 7.

Član 67. stav (3) mijenja se i glasi:

„Kad je podnesak poslan faksom, telegrafski, elektronskim putem ili je primljeno telefonsko priopćenje, pa se posumnja da podnesak nije podnijela osoba čije je ime označeno na tom podnesku, odnosno da ne potiče od osobe koja je pri telefonskom priopćenju kazala svoje ime, nadležni organ će provesti postupak za utvrđivanje ovih činjenica, pa ako se nedostaci ne otklone, postupit će na način propisan u stavu 2. ovog člana.“

Član 8.

U članu 80. stav (2), iza riječi „pošte“, dodaje se zarez i riječi: „elektronskim putem“.

Iza stava (2) dodaju se novi st. (3) i (4) koji glase:

„(3) Dostavljanje pismena elektronskim putem u skladu sa posebnim propisima smatra se izvršenim u trenutku kad je pošiljalac pismena primio potvrdu iz člana 64. ovog zakona.

(4) Pismeno poslano elektronskim putem, smatra se blagovremenim, ako ga je informacijski sistem za dostavljanje i obavješćavanje primio prije isteka predviđenog roka.“

Dosadašnji stav (3) postaje stav (5).

Član 9.

U članu 136. iza stava (1), dodaje se novi stav (2) koji glasi:

„(2) Stranka može dati izjavu i putem platforme za video komunikaciju, ukoliko postoje tehničke mogućnosti.“

Dosadašnji stavovi (2) i (3) postaju stavovi (3) i (4).

Član 10.

U članu 147., iza stava (1) dodaje se novi stav (2) koji glasi:

„(2) Usmena rasprava iz stava (1) ovog člana se može održati i putem platforme za video komunikaciju, ukoliko postoje tehničke mogućnosti.“

Član 11.

U članu 158. dodaje se novi stav (4) koji glasi:

„(4) Prilikom rješavanja u upravnom postupku ne smije se od stranaka zahtijevati da pribavljaju uvjerenja i druge javne isprave o činjenicama o kojima organi uprave i institucije iz člana (1) stav 3) ovog zakona vode službene evidencije. Podaci o tim činjenicama pribavljaju se po službenoj dužnosti.“

Član 12.

U članu 201. stav (1) u drugoj rečenici riječ „izdati“ zamenjuje se riječju „donijeti“.

Iza stava (1) dodaje se novi stav (2) koji glasi:

„(2) Ako se organi ne mogu sporazumjeti o tome ko će donijeti rješenje, tada ga donosi organ koji je zadnji odlučivao o toj upravnoj stvari.“

Član 13.

U članu 204. stav (2), u prvoj rečenici, iza riječi „pismeno“, dodaju se riječi: „ili u elektronskoj formi, u skladu sa posebnim propisima.“

U stavu (3) riječ „Pismeno“ briše se.

Član 14.

Član 301. briše se.

Član 15.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UPRAVNOM POSTUPKU, PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Predlažemo donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnom postupku, i to po skraćenom postupku, s obzirom da se u konkretnom slučaju ne radi o složenom i obimnom zakonu, te da su u tom smislu ispunjeni uslovi iz člana 172. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 69/07, 2/08 i 26/20) i člana 164. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" br. 27/03, 21/09 i 24/20).

O B R A Z L O Ž E N J E

ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UPRAVNOM POSTUPKU

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, gdje je propisano da Parlament Federacije Bosne i Hercegovine donosi zakone o vršenju funkcija federalne vlasti.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Razlog za donošenje predmetnog zakona sadržan je u činjenici da se istim u značajnoj mjeri doprinosi modernizaciji rada organa uprave i samog procesa upravnog odlučivanja, što je samo jedan od nekoliko ključnih segmenata ukupnog procesa reforme javne uprave u Bosni i Hercegovini. Ovaj proces bez sumnje predstavlja skoro osnovni uslov za uspješnu integraciju Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju (EU), a svakako je i obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju naše zemlje sa EU. Kao što je poznato, moderna i efikasna javna uprava ima ključnu ulogu u procesu evropskih integracija, jer upravo ona omogućava provođenje svih neophodnih reformi za ulazak u EU. S tim u vezi, u svim dosadašnjim dokumentima koje su nadležni organi vlasti u Bosni i Hercegovini usvajali u ovom pogledu, pri čemu se prevashodno misli na Strategiju reforme javne uprave u Bosni i Hercegovini te akcioni plan za njeno provođenje, usvajanje odgovarajućih izmjena i dopuna zakona o upravnom postupku u oba bosanskohercegovačka entiteta bio je jedan najvažnijih ciljeva. Podsjećanja radi, ističemo da se Strategija reforme javne uprave provodila kroz Akcioni plan 1 za period 2006 – 2010. i Revidirani Akcioni plan 1 za period 2011 – 2014. Nakon njihovog isteka 2014. godine Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, Vlada Republike Srpske i Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine su krajem 2015. godine usvojili zaključke kojima su podržali nastavak reforme javne uprave kroz nastavak započetih, a nerealizovanih projekata i drugih aktivnosti predviđenih Strategijom reforme javne uprave i RAP1. Početkom 2016. godine Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, Vlada Federacije BiH, Vlada Republike Srpske i Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine usaglasili su i podržali Operativni plan za pripremu Strateškog okvira za reformu javne uprave, kojim se zajedno i koordinirano pristupilo razvoju novog srednjoročnog Strateškog okvira za reformu javne uprave u Bosni i Hercegovini. U tom pogledu, što se tiče organa vlasti Federacije Bosne i Hercegovine, ističemo da je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na svojoj sjednici od 14.06.2018. godine donijela Odluku o usvajanju Strateškog okvira za reformu javne uprave u Bosni i Hercegovini 2018 - 2022. („Sl.novine FBiH“, broj 54/18), a po osnovu nje, na svojoj sjednici od 08.10.2020. godine donijela je i Odluku o usvajanju Akcionog plana za reformu javne uprave u Bosni i Hercegovini („Sl.novine FBiH“, broj 73/20) . U tom smislu, možemo sa sigurnošću reći da je i ovaj zakon u potpunosti u skladu sa obavezama Federacije Bosne i Hercegovine koje proističu iz navedenih općih akata i da dovodi do harmonizacije svih propisa u oblasti organizacije i funkcionisanja organa uprave, te osiguranje izjednačavanja prava svih građana naše zemlje na cijeloj njenoj teritoriji. Ovaj zakon predstavlja samo jedan, ali istovremeno i veoma važan korak u tom ukupnom procesu.

Osim toga, smatramo važnim istaći i činjenicu da je Federalno ministarstvo pravde u početnoj fazi priprema ovog zakona, u decembru 2015. godine održalo sastanak sa predstavnicima kantonalnih organa vlasti nadležnih za poslove uprave, te od istih

zatražilo dostavljanje prijedloga budućih izmjena Zakona o upravnom postupku. S tim u vezi, ističemo da smo istovremeno zatražili da svaki kanton od općina na svom području zatraži dostavljanje navedenih prijedloga Federalnom ministarstvu pravde. U tom smislu, početkom 2016. godine pristupili smo analizi i obradi pristiglih prijedloga i inicijativa, te iste uvažili i ugradili u predmetni zakon.

U pogledu pripreme konačnog teksta ovog zakona od izuzetne važnosti je bila uloga ureda USAID u Bosni i Hercegovini i predstavnika SIGMA, koji su svojom nesebičnom materijalnom, tehničkom i stručnom podrškom doprinijeli kvalitetnijem sadržaju predmetnog zakona. S tim u vezi, smatramo da isti korespondira sa stavovima Delegacije EU u Bosni i Hercegovini, odnosno da je potpuno usklađen sa savremenim standardima upravnog postupka u EU i da ispunjava sve potrebne zahtjeve u ovoj oblasti koji su postavljeni kao polazne osnove savremenog upravnog postupanja organa vlasti usmjerenog prevashodno na zadovoljavanje potreba građana, ali istovremeno pazeći na zaštitu javnog interesa koji je ostao dijelom vrijednosti na koje organi vlasti posebno paze.

III - OBRAZLOŽENJE PRAVNIH RJEŠENJA

Odredbama iz člana 1. na nivo načela upravnog postupka podignuta je dužnost organa uprave da po službenoj dužnosti u upravnom postupku pribavljaju dokumente koji se vode po službenoj dužnosti.

Odredbama iz člana 2. mijenjaju se odredbe iz člana 16. zakona na koji način se u službeni jezik na kojem se vodi upravni postupak u FBiH uvodi i srpski jezik. Osim toga, pored latiničnog pisma, omogućava se i korištenje ćirilice kao službenog pisma u upravnom postupku u FBiH.

Odredbama članova od 3. do 10. te člana 13. ovog zakona uvodi se nova mogućnost u načinu komunikacije između organa uprave i stranaka u postupku u vidu elektronske pošte, što je zapravo suštinska izmjena ovog zakona. Na ovaj način, ubuduće će organi uprave i stranke u upravnom postupku imati mogućnost međusobnog komuniciranja i dostavljanja podnesaka putem elektronske pošte i drugih digitalnih sredstava komunikacije, što podrazumijeva uštedu vremena i materijalnih resursa kako stranaka u upravnom postupku tako i organa uprave. Istovremeno, uvođenje ovakve mogućnosti komuniciranja u upravnom postupku predstavlja podizanje na novi napredniji način organizacije i funkcionisanja organa uprave u FBiH, što ujedno znači približavanje ispunjavanju postavljenih ciljeva u Strategiji reforme javne uprave u Bosni i Hercegovini kao što su efikasna i dobra javna uprava.

Odredbom iz člana 11. utvrđuje se jasna i nedvosmislena obaveza organima koji rješavaju u upravnom postupku da od stranaka u postupku ne smiju tražiti dostavljanje dokaza sa kojima ti ili neki drugi organi raspolažu kroz službene evidencije koje vode na osnovu nekog zakona. Na taj način, doprinijeće se oslobađanju stranaka suvišnih troškova i gubljenja vremena.

Odredbom iz člana 12., osim jasnije formulacije dosadašnjih odredbi ovog zakona, propisuje se i do sada neuređena pravna situacija kada se organi uprave, koji istovremeno rješavaju o jednom pravnom pitanju svako u okviru svoje nadležnosti, ne mogu postići sporazum ko donosi rješenje u pojedinačnoj pravnoj stvari.

Odredbama iz člana 14. ovog zakona ukida se dosadašnja prijelazna odredba zakona koja je uređivala način plaćanja novčanih kazni po ovom zakonu u smislu platežnog sredstva, jer je omogućavala da se novčane kazne u vremenu kad je donošen Zakon o upravnom postupku (1998. godina) mogu plaćati i u DEM. Podsjećamo, bilo je to vrijeme u kojem još uvijek nije zaživjelo uvođenje današnje novčane valute u Bosni i

Hercegovini odnosno konvertibilne marke, pa je pomenuta odredba imala svoj značaj, a koji je danas očigledno prevaziđen i suvišan.

IV - SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna novčana sredstva u budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.

ODREDBE ZAKONA O UPRAVNOM POSTUPKU KOJE SE MIJENJAJU:

Član 14.

Postupak se ima voditi brzo i sa što manje troškova i gubitka vremena za stranku i druge osobe koje učestvuju u postupku, ali tako da se pribavi sve što je potrebno za pravilno utvrđivanje činjeničnog stanja i za donošenje zakonitog i pravilnog rješenja.

Član 16.

(1) Upravni postupak vodi se na bosanskom i hrvatskom jeziku, a kao sredstva komuniciranja mogu se koristiti i ostali jezici.

(2) Organ koji vodi upravni postupak osigurava ravnopravnu upotrebu bosanskog i hrvatskog jezika.

(3) Ako je federalnim zakonom kao službeni jezik određen i dodatni jezik, taj jezik će se koristiti u skladu sa federalnim zakonom.

(4) Ako se postupak ne vodi na jeziku stranke, organ koji vodi postupak dužan je da joj omogući da prati tok postupka na svom jeziku. Organ će poučiti stranku odnosno drugog učesnika o mogućnosti korištenja njenog jezika u postupku, a u zapisnik će se zabilježiti da je stranka, odnosno drugi učesnik poučen o tom pravu i njegova izjava u vezi sa datom poukom unijet će se u zapisnik.

(5) Stranke i drugi učesnici u postupku koji nisu državljani Federacije Bosne i Hercegovine, a ne znaju jezik na kome se vodi postupak, imaju pravo da tok postupka prate preko tumača (prevodioca).

(6) U upravnom postupku službeno pismo je latinica.

Član 63.

(1) Pod podnescima se podrazumijevaju zahtjevi, obrasci koji se koriste za automatsku obradu podataka, prijedlozi, prijave, molbe, žalbe, prigovori i druga saopćenja kojima se pojedinci ili pravna lica obraćaju organima.

(2) Podnesci se, po pravilu, predaju neposredno ili šalju poštom pismeno, ili se usmeno saopćavaju na zapisnik kod organa, a mogu se, ako nije drugačije propisano, izjavljivati i faksom ili telegrafski. Kratka i hitna saopćenja mogu se davati i telefonski, ako je to po prirodi stvari moguće.

Član 64.

Podnesak se predaje organu nadležnom za prijem podneska, a može se predati svakog radnog dana u toku radnog vremena. Za usmene podneske koji nisu vezani s rokom ili inače nisu neodložni može se odrediti da se predaju samo u određene sate u toku radnog vremena. Vrijeme za predaju ovakvih podnesaka objavljuje svaki organ u svojim prostorijama na vidnom mjestu.

Član 65.

(1) Organ koji je nadležan za prijem podneska, odnosno usmenog priopćenja, dužan je primiti podnesak koji mu se predaje, odnosno uzeti na zapisnik usmeno priopćenje.

(2) Službena osoba koja primi podnesak dužna je, po službenoj dužnosti ili na usmeno traženje podnositelja, dati potvrdu o prijemu podneska. Za ovu potvrdu ne plaća se taksa.

(3) Ako organ nije nadležan za prijem pismenog podneska, odnosno priopćenja na zapisnik, službena osoba ovog organa će upozoriti na to podnosioca i uputiti ga organu nadležnom za prijem. Ako podnosilac i pored toga zahtijeva da se njegov podnesak odnosno priopćenje na zapisnik primi, službena osoba je dužna primiti takav podnesak, odnosno usmeno priopćenje.

Ako organ utvrdi da nije nadležan za rad po takvom podnesku, donijet će zaključak kojim će odbaciti podnesak zbog nenadležnosti i zaključak odmah dostaviti stranci.

(4) Kad organ poštom dobije podnesak za čiji prijem nije nadležan, a poznato mu je koji je organ nadležan za prijem, poslat će podnesak bez odgađanja nadležnom organu, odnosno sudu i o tome će obavijestiti stranku. Ako organ koji je dobio podnesak ne može da utvrdi koji je organ nadležan za rad po podnesku, donijet će bez odlaganja zaključak kojim će odbaciti podnesak zbog nenadležnosti i zaključak odmah dostaviti stranci.

(5) Protiv zaključka donesenog po st. 3. i 4. ovog člana dopuštena je posebna žalba.

(6) Ako organ poštom dobije tužbu za pokretanje upravnog spora, tužbu će bez odgađanja dostaviti nadležnom sudu, o čemu će pismeno obavijestiti podnosioca tužbe.

Član 67.

(1) Ako podnesak sadrži neki formalni nedostatak koji sprečava postupanje po podnesku, ili je podnesak nerazumljiv ili nepotpun, ne može se samo zbog toga odbaciti. Organ koji je primio takav podnesak dužan je učiniti one radnje koje će osigurati da se nedostaci otklone i odredit će podnosiocu rok u kome je dužan da to učini. Ovo se može saopćiti podnosiocu pismeno, faksom ili telefonski, a i usmeno, ako se podnosilac zatekne kod organa koji ovo saopćava. O učinjenom saopćenju organ će sastaviti službenu zabilješku u spisu.

(2) Ako podnosilac otkloni nedostatke u određenom roku, smatrat će se da je podnesak bio od početka uredan. Ako podnosilac ne otkloni nedostatke u određenom roku, pa se uslijed toga ne može u vezi sa podneskom postupati, smatrat će se da podnesak nije ni podnesen. O tome će organ donijeti zaključak protiv koga se može izjaviti posebna žalba. Na ovu posljedicu podnosilac će se naročito upozoriti u pozivu za ispravku podneska.

(3) Kad je podnesak poslan faksom, telegrafski ili je primljeno telefonsko saopćenje, pa se posumnja da podnesak nije podnijelo lice čije je ime označeno na telegrafskom ili faks podnesku, odnosno da ne potiče od lica koje je pri telefonskom saopćenju kazalo svoje ime, nadležni organ će provesti postupak za utvrđivanje ovih činjenica, pa ako se nedostaci ne otklone, postupit će na način propisan u stavu 2. ovog člana.

Član 80.

(1) Dostavljanje pismena (poziva, rješenja, zaključaka i drugih službenih spisa) vrši se, po pravilu, tako što se pismeno predaje licu kojem je namijenjeno.

(2) Dostavljanje se vrši preko pošte ili ga vrši organ preko svog službenog lica. Lice kojem ima da se pismeno dostavi može biti pozvano radi prijema pismena samo izuzetno, kad to zahtijeva priroda ili značaj pismena koje se ima uručiti, ako je takva dostava posebnim propisom predviđena.

(3) Način dostavljanja određuje organ čije se pismeno dostavlja u skladu sa odredbama ovog zakona o dostavljanju pismena.

Član 136.

- (1) Stranka u toku postupka daje svoju izjavu, po pravilu, usmeno, a može je dati i pismeno.
- (2) Kad je riječ o složenoj stvari ili kad su potrebna opširnija stručna objašnjenja, službena osoba koja vodi postupak može naložiti stranci da podnese pismenu izjavu, određujući joj dovoljan rok za to. U takvom slučaju i stranka ima pravo da traži da joj se dopusti davanje pismene izjave.
- (3) Ako je stranci naloženo ili dopušteno da podnese pismenu izjavu, ne može joj se usljed toga oduzeti pravo da svoju izjavu da usmeno.

Član 147.

Službena osoba koja vodi postupak određuje, na svoju inicijativu ili na prijedlog stranke, usmenu raspravu u svakom slučaju kad je to korisno za razjašnjenje stvari, a mora je odrediti:

- 1) u stvarima u kojima učestvuju dvije ili više stranaka s protivnim interesima, ili
- 2) kad se ima izvršiti uviđaj ili saslušanje svjedoka ili vještaka.

Član 158.

- (1) Da li neku činjenicu treba dokazivati ili ne, odlučuje službena osoba koja vodi postupak, ovisno od toga da li ta činjenica može imati uticaja na rješavanje stvari. Dokazi se, po pravilu, izvode pošto se utvrdi šta je u činjeničnom pogledu sporno ili šta treba dokazivati.
- (2) Ne treba dokazivati činjenice koje su opće poznate.
- (3) Isto tako, ne treba dokazivati činjenice čije postojanje zakon pretpostavlja, ali je dopušteno dokazivati nepostojanje tih činjenica, ako zakonom nije drukčije određeno.

Član 201.

Kad je zakonom ili drugim propisom utemeljenim na zakonu određeno da o jednoj stvari rješavaju dva ili više organa, svaki je od njih dužan da riješi o toj stvari. Ovi će se organi sporazumjeti koji će od njih izdati rješenje, i u tom rješenju mora biti naveden akt drugog organa.

Član 204.

- (1) Svako rješenje mora se kao takvo označiti. Iznimno, ako je to nužno, posebnim propisima može se predvidjeti da se rješenju može dati i drugi naziv.
- (2) Rješenje se donosi pismeno. Iznimno, u slučajevima predviđenim ovim zakonom, rješenje se može donijeti i usmeno.
- (3) Pismeno rješenje sadrži: naziv organa, broj i datum, uvod, dispozitiv (izreku), obrazloženje, uputstvo o pravnom lijeku, potpis ovlaštene službene osobe i pečat organa. U slučajevima predviđenim zakonom ili propisom donesenim na osnovu zakona rješenje ne mora sadržavati pojedine od ovih dijelova. Ako se rješenje obrađuje mehanografski, umjesto potpisa može da sadrži faksimil ovlaštene službene osobe.
- (4) I kad se rješenje objavi usmeno, mora se izdati napismeno, sukladno ovom zakonu.
- (5) Rješenje se mora dostaviti stranci u originalu ili u ovjerenom prepisu.

Član 301.

Do puštanja u opticaj KM, novčane kazne predviđene u odredbama čl. 298. do 300. ovog zakona mogu se plaćati u DEM ili u protuvrijednosti valuta koje se koriste u platnom prometu Federacije BiH po srednjem tečaju koji objavljuje nadležna finansijska institucija na dan plaćanja.